

การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน
Educational Institution Administration in Digital Era
for Educational Institution Administrators of Muang Nadan Group

ขวัญชนก สุวรรณชัย¹ นิรดา เวชญาลักษณ์²
Khwunchanok Suwannachai, Nirada Wechayaluck

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 13 คนเลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 105 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และ 5) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารสถานศึกษา; ยุคดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research article aims to study the digital-era school administration of school administrators in the frontier city network. This is a quantitative research study. The sample group consisted of 118 individuals, comprising 13 school administrators selected through purposive sampling and 105 teachers selected through simple random sampling. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistical tools employed for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that the educational institution administration in digital era for educational institution administrators of Muang Nadan Group included five aspects: 1) ICT vision building, 2) school culture building, 3) personnel development, 4) digital leadership development, and 5) information technology management. Overall, the level of digital-era school administration was found to be high.

Received: 2025-04-20 Revised: 2025-05-11 Accepted: 2025-05-13

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Student Master of Education Program in Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: Khwunchanok.s@psru.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Advisor Department of Education Administration, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: nirada.w@psru.ac.th

Keywords: educational institution administration; digital era;

Educational institution administrators

บทนำ (Introduction)

จากสภาพปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนผ่านของยุคสมัยย่อมนำมาซึ่งการพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นในบริบทด้านการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านนวัตกรรม หรือแม้กระทั่งในแง่ของวัฒนธรรมทางสังคมต่าง ๆ ทุกวันนี้ดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ทำให้สังคมเปลี่ยนรูปแบบในเชิงดิจิทัลมากขึ้น ทุกคนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น ทำให้การติดต่อสื่อสาร การส่งข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ต่าง ๆ ในสังคมสะดวกและรวดเร็วขึ้น รวมถึงทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงคลังข้อมูลขนาดใหญ่ ได้อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา ดิจิทัลเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษา ทั้งด้านจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ ตลอดจนการสื่อสารทุกระดับ สถาบันการศึกษาหลายแห่งทั่วโลกจึงใช้เทคโนโลยีกับการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยพัฒนาการศึกษาและบุคลากรให้มีคุณภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา และสามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน (ทินกร เผ่ากันทะ, 2565: 38) สถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องปรับองค์กรให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการบริหารจัดการสถานศึกษาถือเป็นเรื่องที่จำเป็น เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารงานองค์กรให้ประสิทธิภาพมากขึ้น พัฒนาระบบการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลง และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (ปณณัฐ มาเชค, 2565: 3-4)

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์และทุกช่องทาง ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งและสายงานต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566: 4) สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกัน "พลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล" (Transforming Education to Fit in the Digital Era) การเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จัดหาเครื่องมือ พร้อมอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย

สำหรับการเรียนรู้ จัดหาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของสถานศึกษา พัฒนา ส่งเสริม และขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้แก่ผู้เรียนทุกที่ทุกเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566: 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีแนวทางการพัฒนาในกลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อจัดทำข้อมูล การจัดการ และรายงานผล (ปพ.Online/ระบบรายงานผลต่อพระราชบัญญัติอำนวยการความสะดวก/พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล/ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา (อาคารครุภัณฑ์)/ด้านบุคลากร) มีการพัฒนาระบบพื้นฐานทางเทคโนโลยีให้ครอบคลุมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (การให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีพื้นฐาน พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยีการใช้โครงข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้อุปกรณ์ด้าน ICT) อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด สร้าง พัฒนาและส่งเสริมการใช้ระบบบริหารด้านการจัดการศึกษาพื้นฐานที่ดีสำหรับสถานศึกษาให้เป็นระบบเดียวเพื่อลดภาระงานครู ลดความซ้ำซ้อนของระบบงาน และการจัดเก็บข้อมูล ส่งเสริมการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในทุกระดับ โดยวิธีการต่าง ๆ รวมถึงการประสานสนับสนุนจากส่วนราชการและภาคีเครือข่าย เพื่อรองรับการทำงาน และการจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2567: 83-84)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกปรากฏว่า ในด้านโอกาสนั้น มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวดเร็ว เอื้อต่อการทำงานสามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา การบริหารงาน การสื่อสารมากขึ้น ส่วนในด้านปัจจัยที่เป็นจุดอ่อน พบว่าบุคลากรปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถของตนเอง โรงเรียนขนาดเล็กมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ลำสมัยและไม่มีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2565: 57-59)

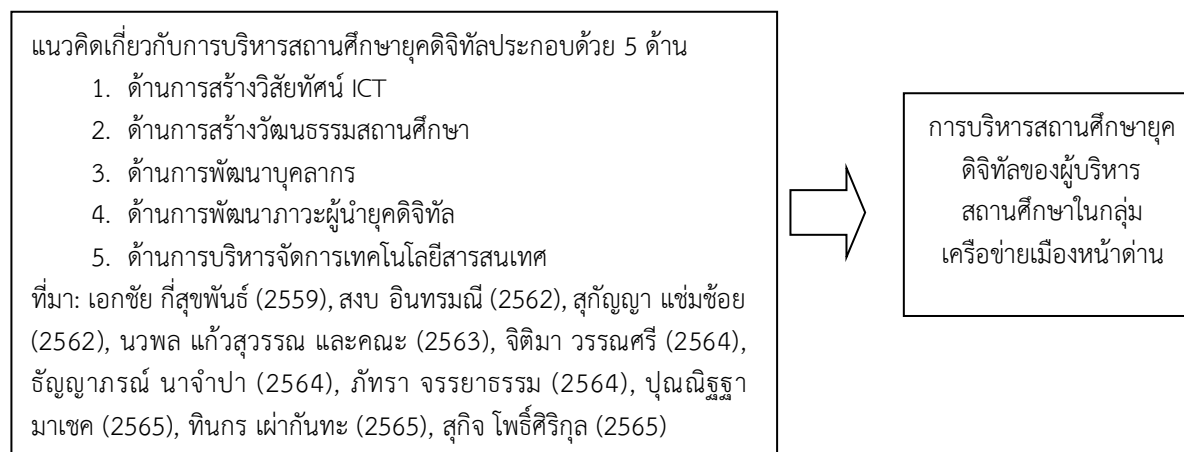
จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน โดยศึกษาจากผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการสถานศึกษายุคดิจิทัลโดยตรง เพื่อผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลและประโยชน์สำหรับการขับเคลื่อน และเตรียมพร้อมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อจัดการศึกษาให้พัฒนาคนให้มีความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10 แหล่ง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา: ขวัญชนก สุวรรณชัย (2567)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ของนักศึกษา นักวิชาการ และนักวิจัย จำนวน 10 แหล่ง ได้การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และ 5) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร และครูในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 168 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2567: 10)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 118 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) เทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา และกำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 13 คน เลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 105 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ศึกษา คือ การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และ 5) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและจัดเก็บข้อมูล คือ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน

1.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ.2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารรวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) ประกอบด้วย 5 ด้าน มีข้อคำถาม จำนวน 32 ข้อ ดังนี้ ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ ICT จำนวน 8 ข้อ ด้านที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 3 การพัฒนาบุคลากร จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 4 การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 5 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google forms) และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 แปลผลข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายโดยวิเคราะห์ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลโดยแสดงคะแนนเฉลี่ยโดยรวม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่านในภาพรวม

ด้าน	การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	n = 101		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT	3.84	.77	มาก	5
2	ด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา	3.95	.70	มาก	4
3	ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.00	.72	มาก	1
4	ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	3.97	.71	มาก	3
5	ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.99	.67	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		3.95	.67	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .72) รองลงมาคือ การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .67) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสร้างวิสัยทัศน์ ICT ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .77) โดยเมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .88) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .88) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงวิสัยทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ ICT ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .81)

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และมีแหล่งเรียนรู้ทางดิจิทัล ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .83) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจการทำงานร่วมกัน บุคลากรทุกคนนำเทคโนโลยีมาใช้นสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีเทคนิควิธีสอนที่

หลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= .84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการภารกิจของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= .70)

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารในการแก้ปัญหานักเรียนในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= .80) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน งานด้านการสอน และภารกิจในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดมาตรการหรือข้อบังคับให้บุคลากรทุกคนต้องพัฒนาทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจริงจัง ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= .77 ,.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต(PLC) ทั้งภายใน และนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= .92)

4. ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายบุคลากรที่มีความสามารถรับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= .80) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้รางวัลที่เหมาะสมแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลทุกมิติ ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= .86) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ แผนงานโครงการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= .85)

5. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา เพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองชุมชน เข้าถึงได้ง่ายและมีความหลากหลายน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= .80) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= .78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยวางแผน และการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.85$, S.D.= .82)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน เห็นความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เชื่อมโยงวิสัยทัศน์เทคโนโลยีไปสู่การกำหนดนโยบาย ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนแนวทางการบริหารตามภารกิจของสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลบริหารจัดการทั้ง 4 กลุ่มงาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ส่งเสริมคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำทางดิจิทัล สร้างบรรยากาศการใช้ ICT ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ดำเนินการบริหารงานสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้และบริการของ

สถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง และรวดเร็ว เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563: 158) ที่พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ducker, (2003) พบว่า โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ กล่าวถึงโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Education leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่องของคุณภาพ (Ey) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ของผู้นำทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Schrum & Levin, (2009) พบว่า การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาคงต้องเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน แล้วค่อยผลักดันให้ครูให้การยอมรับแล้วบูรณาการเข้าไปสู่สถานศึกษาและห้องเรียนต่อไป และยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ปรียาพร ธารีแดน (2567: 72) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนักเห็นความสำคัญ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในยุคปัจจุบันในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม ส่วนการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละด้าน มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์ ICT พบว่า ประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างบรรยากาศการทำงาน ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี สร้างประสบการณ์การเรียนรู้นำมาพัฒนาตนเอง และปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญณภพร พันอินทร์ และคณะ (2567: 798) พบว่า ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้บุคลากรได้ผ่อนคลายไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีแนวทางการพัฒนา คือ ควรสร้างบรรยากาศขององค์กรให้มีความผ่อนคลาย จัดมุมที่เปิดโอกาสในการทำกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้ง ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศการทำงาน จากการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันแสดงให้เห็นว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา พบว่า ประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และมีแหล่งเรียนรู้ทางดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี มีแหล่งเรียนรู้ทางดิจิทัลทำให้บุคลากร และผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ อยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Binkley (2012) พบว่า ผลสำเร็จของผู้บริหารขึ้นอยู่กับทักษะ ความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นมากต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยม และทักษะ ความรู้ที่มีความสำคัญต่องาน คือ ทักษะด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ภาวะผู้นำ การมีมนุษยสัมพันธ์ การจัดการเรื่องความขัดแย้ง การพูดในที่สาธารณะ การติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการจัดการองค์กรโดยเน้นที่การจัดการ และการนิเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามาส จันท์ธมณี (2563: 352) พบว่า ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาครูในยุคดิจิทัล จึงแสดงออกซึ่งบทบาทในการส่งเสริม และพัฒนาครู เพื่อให้มีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการนำเทคโนโลยีมีอยู่อย่างหลากหลาย มาบูรณาการในการดำเนินงาน กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกในด้านการจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยี ให้ครูสืบค้นข้อมูลความรู้ แล้วนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในการแลกเปลี่ยนถ่ายทอด ให้กับเพื่อนร่วมงาน และผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดประสิทธิผล

3. การพัฒนาบุคลากร พบว่า ประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารในการแก้ปัญหานักเรียนในด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า PLC ทั้งภายใน และนอกสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆภายในสถานศึกษา และใช้สื่อดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารกับครูผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาเรียนในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาคินัย อุ่นแก้ว และคณะ (2566: 208-209) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อดิจิทัลในการติดต่อประสานงาน เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก อีเมล เป็นต้น ใช้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการประชุม หรือ ระดมสมองในการปฏิบัติงาน และใช้ในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชน แบ่งปันข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ให้กับครูและบุคลากรโดยใช้สื่อดิจิทัล อันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ภายในสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บงกช เวียงคำ (2566: 60) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีให้เห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน อำนวยความสะดวกและมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความสัมพันธ์ของทีม สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการทำงานให้เกิดความร่วมมือ รวมถึงการสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เอื้อต่อการทำงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563: 99) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดความถูกต้อง รวดเร็ว คล่องตัว และมีความต่อเนื่องด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีความสามารถบูรณาการเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาวิชาชีพด้วยการใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีทั้งในการปฏิบัติงาน และการจัดการเรียนการสอน มีการกำหนดให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยใช้สื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยี สร้างรูปแบบการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการติดตามแนวโน้มทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งประเมินความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน

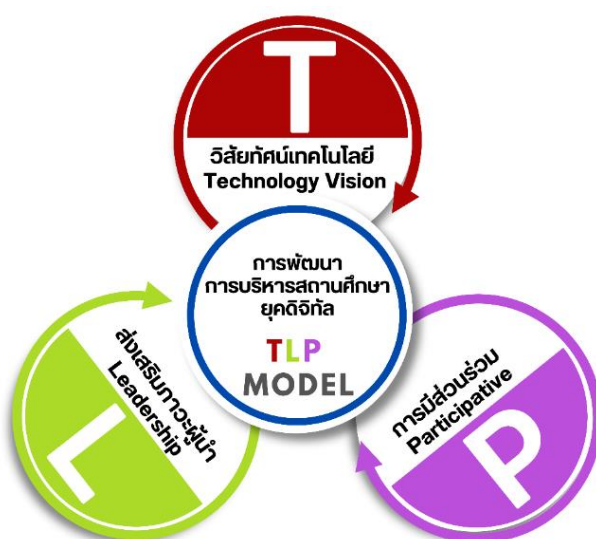
4. การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล พบว่า ประเด็นผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายบุคลากรที่มีความสามารถรับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคำสั่ง และมอบหมายให้บุคลากรที่มีความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิชฌา ศิริโรจน์ (2566: 40) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผนสรรหาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงทางด้านเทคโนโลยี และแต่งตั้งในรูปแบบคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลรักษาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีให้พร้อมต่อการใช้งานตลอดเวลา การจัดให้มีบุคลากรผู้ดูแลระบบการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาในรูปแบบออนไลน์และทันสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา วรรณมะกอก (2567: 63) ที่พบว่า สถานศึกษามีการมอบหมายงานให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางสารสนเทศอย่างชัดเจนโดยมีแต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบโดยตรง มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมสัมมนาด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจน และนำมาเพื่อทำ

แผนปฏิบัติงาน พัฒนาหรือส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเมื่อมีโอกาส ตลอดจนการติดตาม นิเทศ และให้คำแนะนำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองชุมชน เข้าถึงได้ง่ายและมีความหลากหลาย น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ และใช้ระบบสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสถานศึกษาเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ และเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ คุณสืบพงษ์พันธ์ (2563: 293-294) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ความสำคัญกับการวางแผนการทำงาน การสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ การนำผลการประเมินการประชาสัมพันธ์ไปใช้เพื่อการปรับปรุงและอย่างต่อเนื่อง จัดทำระบบโครงสร้างการบริหารการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจนมีแนวทางในการสื่อสารให้บุคลากรรับรู้และเข้าใจ ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สนับสนุนให้บุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ของการประชาสัมพันธ์มาใช้ในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นสาธารณะประโยชน์ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน มีการพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากผลการวิจัย โดยพิจารณาจากผลการวิจัยในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้เป็นองค์ความรู้การพัฒนาการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล TLP MODEL ดังภาพ 2

ภาพที่ 2 แผนมโนทัศน์องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย
ที่มา: ขวัญชนก สุวรรณชัย (2567)

1. วิสัยทัศน์เทคโนโลยี (Technology Vision) เป็นการสร้างแรงบันดาลใจ นำไปสู่การพัฒนาและดำเนินการตามวิสัยทัศน์เทคโนโลยี กำหนดเป้าหมาย ภาระงานร่วมกัน บูรณาการเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

2. ส่งเสริมภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้มีทักษะความเป็นผู้นำและสามารถทำงานร่วมกันได้

3. การมีส่วนร่วม (Participative) เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากร นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานตามความถนัด ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างตรงไปตรงมา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ICT ที่พบว่าประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงวิสัยทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ ICT มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการ เพื่อให้บุคลากรนำไปปฏิบัติโดยใช้ ICT ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยด้านการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษา ที่พบว่าประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการภารกิจของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามขอบข่ายงานของสถานศึกษา จัดทำแผน และปฏิทินการนิเทศติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ที่พบว่าประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (PLC) ทั้งภายใน และนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดให้ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยใช้สื่อ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี สร้างรูปแบบการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน

1.4 จากผลการวิจัยด้านการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ที่พบว่าประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ แผนงานโครงการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ นำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาตนเอง มาจัดทำวิสัยทัศน์เทคโนโลยีของสถานศึกษา เผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากร รวมถึงเป็นผู้นำในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการทำงาน

1.5 จากผลการวิจัยการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่พบว่าประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยวางแผน และการบริหารการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลทั้ง 4 ฝ่ายงานของ

สถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกข้อมูลอัตราค่าจ้าง การจัดสรรงบประมาณ การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เป็นต้น เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารงานของสถานศึกษาให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามภารกิจของสถานศึกษายุคดิจิทัล

2.3 ควรศึกษาการแลกเปลี่ยนชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

2.4 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ขวัญฤกษ์ พันอินทร์ สาโรจน์ แก้วอรุณ สุดา เนตรสว่าง และธรรมรส โชติบุญชู. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*. 9(1): 791-802.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). *การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิรายุ คุณสืบพงษ์พันธ์ (2563). รูปแบบการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*. 7(3): 285-298.
- จุฑามาส จันท์มณี. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาบุคลากรยุคดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย (Symposium) ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 12*. 28 มีนาคม 2563. 351-355. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. ค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทินกร เผ่ากันทะ. (2565). แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาการบริหารการศึกษาประเทศไทย*. 4(2): 37-45.
- ธัญญาภรณ์ นาจำปา. (2564). *การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ดุชนบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพพล แก้วสุวรรณ ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง และสิริกร บำรุงกิจ. (2563). การจัดการความรู้ เพื่อก้าวสู่องค์กรดิจิทัลในยุคเทคโนโลยีพลิกผัน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 40(4): 120-135.

- บงกช เวียงคำ ชาณูวิทย์ หาญรินทร์ และไพฑูรย์ พวงยอด. (2566). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. *วารสารการบริหาร และนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 14(1): 49-63.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปรียาพร ธารีแดน. (2567). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. *Education Journal of Nakhonratchasima College*. 3(1): 65-76.
- ปณณัฐฐา มาเชค. (2565). *การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://ed-adm.buu.ac.th/public/backend/upload/ed-adm.buu.ac.th/document/file/document166623381159360600.pdf>. สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2567.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*. 7(2): 150-166.
- ภัทรา จรรยาธรรม. (2564). การบริหารสถานศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล. *วารสารมหาจุฬาลงกรณ์*. 10(2): 350-363.
- ภาคินัย อุ่นแก้ว พระมหาสุภาวิชัย ปภสสโร และพระครูปริยัติคุณรังสี. (2566). การพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*. 6(4): 199-214.
- วิทยา วรณมะกอก. (2567). แนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. 10(2): 52-68.
- สงบ อินทรมณี. (2562). แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 16(1): 353-357.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกิจ โพธิ์ศิริกุล. (2565). กระบวนการบริหารในยุคพลิกผัน. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*. 1(6): 72-82.
- สุวิทย์ ศิริโรจน์. (2566). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 4(1): 29-44.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.sukhothai1.go.th/web/index.php?module=sub_menuview&id=386. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2567.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2567). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.sukhothai1.go.th/web/index.php?module=sub_menu_view&id=436. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). **นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**. <https://www.obec.go.th/>. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2567.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). **6 นโยบายและจุดเน้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2566**. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://moe360.blog/2023/01/06/6166/>. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2567.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.trueplookpanya.com/dhamma/content/52232>. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2567.
- Binkley, M. (2012). **Defining Twenty-First Century Skills**. Netherlands: Springer.
- Ducker, P.F. (2003). **A functioning society: Selections from sixty-five year of writing on community, society and policy**. New Brunswick, Nj and London: Routledge.
- Schrum, L. & Levin, B.B. (2009). **Leading 21st century schools: Harnessing technology for engagement and achievement**. California: Corwin.